

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2018.

Октобар 2018.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првих девет месеци ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривена су 3.134 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 16,2% мање него у истом периоду претходне године, када су откривена 3.742 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то смањење износи 32,9% (3.309.170,00 динара у првих девет месеци 2018, наспрам 4.935.200,00 динара у истом периоду 2017). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2018.

(у комадима)

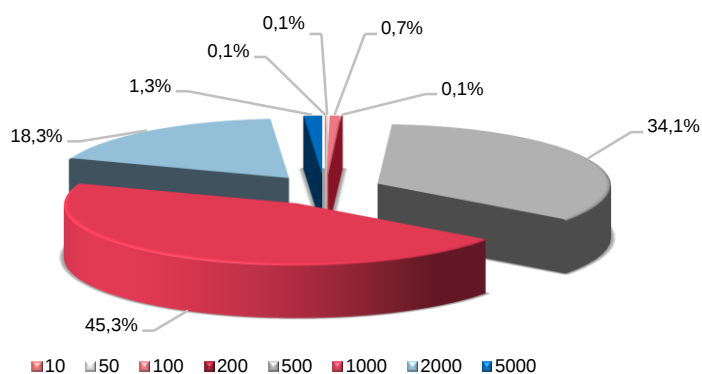
Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	10	Укупно
Комада	41	574	1.418	1.070	4	22	3	2	3.134
Учешће у %	1,3	18,3	45,3	34,1	0,1	0,7	0,1	0,1	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 500 и 2000 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 97,8% фалсификованих новчаница готовог новца.

Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2018.

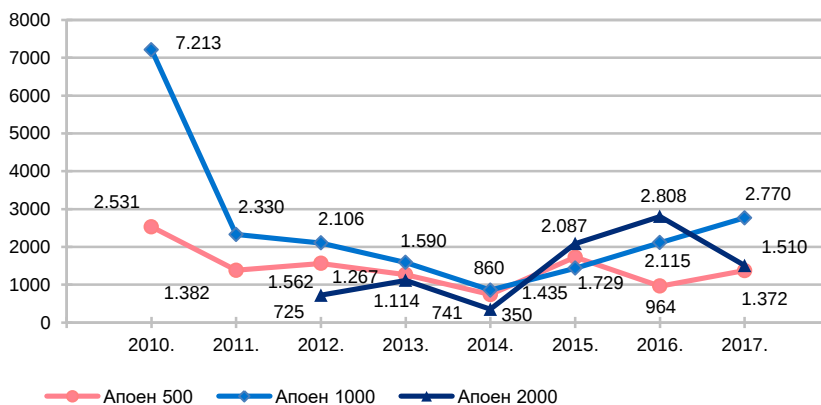
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата три најзаступљенија апоена динара у последњих осам година.

Графикон 2. **Најчешће фалсификовани апоени готовог новца**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

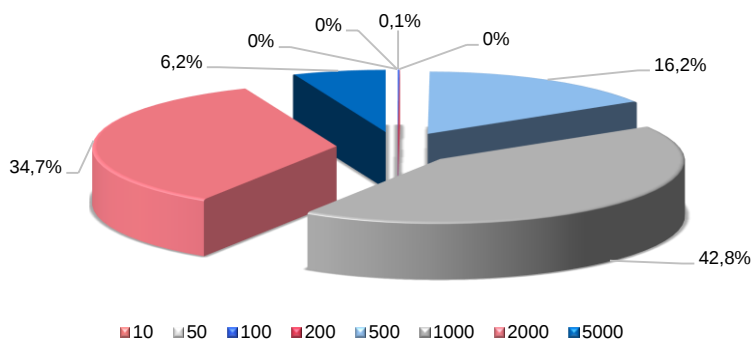
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификованих новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 1000 динара, затим 2000, 500 и 5000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,9% фалсификата готовог новца.

Табела 2. **Преглед фалсификованих новчаница готовог новца**
јануар–септембар 2018.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	10	Укупно
Износ	205	1.148	1.418	535	0,8	2,2	0,2	0	3.309,2
Учешће у %	6,2	34,7	42,8	16,2	0	0,1	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. **Апоенска структура**
фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2018.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако упоредимо откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 30. септембра 2018. износио 355,5 милиона комада новчаница, или 208,4 милијарде динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 8,8 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 15.876,2 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 30. 9. 2018.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	3.839.131	19.195.655.000
2000	54.863.524	109.727.048.000
1000	56.346.336	56.346.336.000
500	23.663.398	11.831.699.000
200	25.135.784	5.027.156.800
100	29.092.375	2.909.237.500
50	31.344.074	1.567.203.700
20	52.027.664	1.040.553.280
10	79.147.896	791.478.960
Укупно:	355.460.182	208.436.368.240

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2018. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати, откривена су 432 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 41,6% мање него у истом периоду 2017. године, када је откривено 740 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

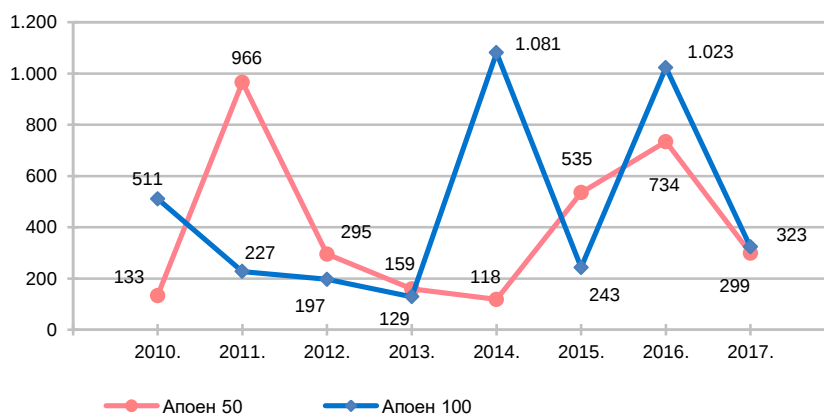
Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2018.
(у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD				Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10		100	20	10	5			
Комада	21	21	225	80	20	3	370	45	1	1	1	48	14	432
Учешће у %	4,9	4,9	52,1	18,5	4,6	0,7	85,6	10,4	0,2	0,2	0,2	11,1	3,3	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривено је 370 комада фалсификованих новчаница евра, што је за 36,6% мање него у истом периоду претходне године, када су евидентирана 584 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 100 и 50 евра, у последњих осам година приказан је на Графикону 4.

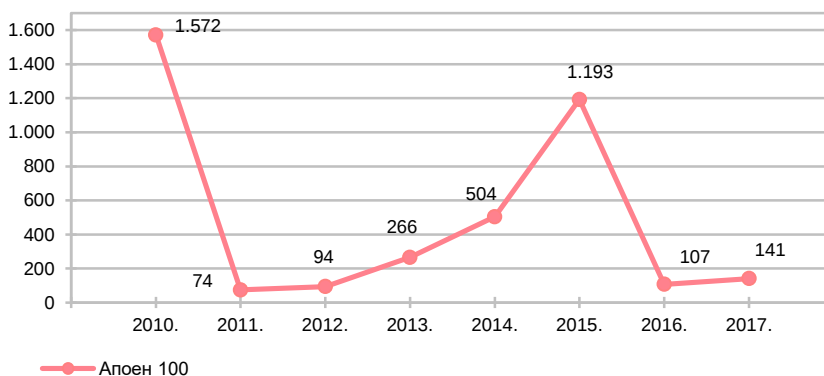
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У првих девет месеци ове године откривено је 48 фалсификованих новчаница америчког долара, што је готово три пута мање него у истом периоду претходне године, када је евидентиран 141 комад тих новчаница. Од јануара до септембра ове године евидентиран је претежно фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих осам година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

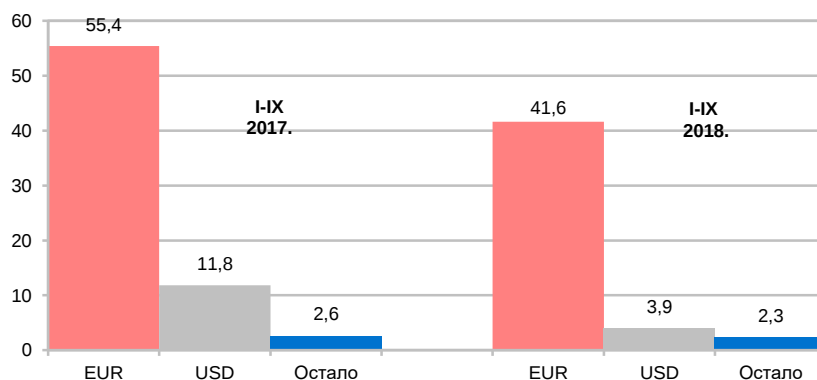
Групу валута „Остало” у Табели 4 чине фалсификоване новчанице пет валута: немачке марке (четири комада), британске фунте (четири комада), аустралијског долара (три комада) и конвертибилне марке (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне

године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2017. и 2018.**

(износ у хиљадама EUR)

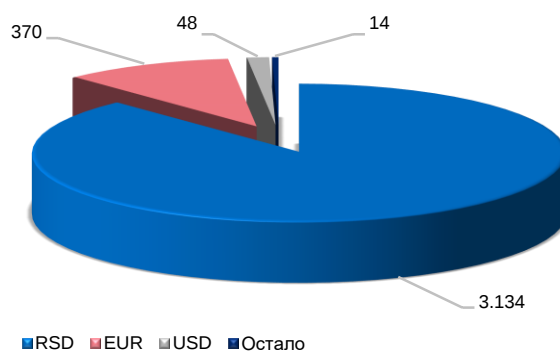
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–септембар 2018. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2018.**

(у комадима)

■ RSD ■ EUR ■ USD ■ Остало

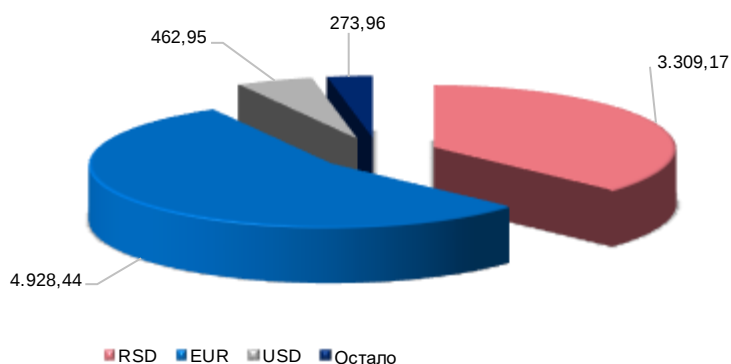
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у еврo за 2017. и 2018. годину примењен је средњи курс на дан 1. октобра 2018. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (87,9%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првих девет месеци 2018. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2018.
(износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (54,9%), затим домаће валуте (36,9%) и америчког долара (5,2%).

² За прерачун вредности осталих валута у динаре примењен је средњи курс на дан 1. октобра 2018. године.